

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอลำปำ จังหวัดมหาสารคาม ในทัศนะของผู้บริหารเทศบาล ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ กำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 396 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบลหนองแสง รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และพนักงานเทศบาลตำบลหนองแสงที่เกี่ยวข้อง จำนวน 24 คน โดยการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. กลุ่มผู้ประกอบการ ได้แก่ ผู้ประกอบการตลาดสด จำนวน 301 คน การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ ดังนี้ (Yamane, 1973 : 729) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05 สามารถแทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{301}{1 + [301 \times (0.05)^2]}$$

$$n = 171.75 \text{ คน}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 172 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย โดยวิธีการจับสลากแบบไม่ทดแทน โดยการเขียนตัวเลขในกระดาษแทนจำนวนประชากรทั้งหมด 301 ฉบับ ใส่ไว้ในกล่องกระดาษ แล้วทำการหยิบแบบ ไม่ทดแทน จน ได้กลุ่มตัวอย่าง ครบตามจำนวน 172 คน

3. กลุ่มผู้ใช้บริการ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาล และประชาชนนอกพื้นที่ที่มาใช้บริการในตลาดสด เนื่องจากจำนวนผู้มาใช้บริการในแต่ละวัน มีจำนวนที่ไม่แน่นอนตายตัว แต่โดยเฉลี่ยผู้ใช้บริการ ประมาณ 400 คนต่อวัน การศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1973 : 729) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05

สามารถแทนค่าได้ดังนี้

$$n = \frac{400}{1 + [400 \times (0.05)^2]}$$

$$n = 200 \text{ คน}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา สำหรับกลุ่มผู้ใช้บริการ จำนวน 200 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยผู้ศึกษา ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาล ซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาจำนวน 5 คน ช่วยกันแจกแบบสอบถาม แก่ผู้ใช้บริการที่มาใช้บริการตลาดสดเทศบาล ในช่วงเวลาหลังเลิกงานและวันหยุด เสาร์ – อาทิตย์ และรอรับแบบสอบถามที่ตอบจากผู้ให้บริการทันที โดยดำเนินการในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ถึง 31 มกราคม พ.ศ. 2553 รวมระยะเวลาเก็บข้อมูล 2 เดือน จนได้ครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และฐานะที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอมะนัง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 24 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสุขลักษณะทั่วไป ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ และลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต ((Likert scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - End) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอมะนัง จังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open - End) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอมะนัง จังหวัดมหาสารคาม ให้ได้มาตรฐาน

การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

1. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

1.1 ศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา

1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึง การปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลในการพัฒนาตลาดสดเทศบาล ตำบลหนองแสง อำเภอมะนัง จังหวัดมหาสารคาม

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขและเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2. การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ใช้สูตร IOC (Index of item objective congruence) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC) เพื่อคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์เป็นแบบสอบถาม ซึ่งคำถามมีทั้งหมด 24 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์มีจำนวน 24 ข้อ ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.66 – 1.00 และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ได้แก่

2.1.1 นายประภาส กิจจินดาโอภาส ร.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลหนองแสง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคำและภาษา

2.1.2 นายปฏิวัติ แปลงมัลย์ ร.ม. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง นักบริหารงานสาธารณสุข เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างและเนื้อหา

2.1.3 นางสาวสุมาลย์ หอมดวง ร.ม. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง นักวิชาการเงินและบัญชี เทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและระเบียบวิธีวิจัย

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระอีกครั้งหนึ่ง เพื่อขอความเห็นชอบ

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนายกเทศมนตรีตำบลหนองแสง รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษา นายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาล ปลัดเทศบาล หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมและพนักงานเทศบาลที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน และหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธี Item-total Correlation มีค่าตั้งแต่ 0.48 – 0.71 และเมื่อแยกเป็นแต่ละด้าน พบว่า ด้านสุขลักษณะทั่วไป มีค่าอำนาจจำแนก 0.48 - 0.54 ด้านการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม มีค่าอำนาจจำแนก 0.58 - 0.66 ด้านความปลอดภัยอาหารและการคุ้มครองผู้บริโภค มีค่าอำนาจจำแนก 0.67 - 0.71 และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ค้าและผู้ซื้อ มีค่าอำนาจจำแนก 0.55 - 0.57 ตามลำดับ

มากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
มาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
น้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

3. นำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย และกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลความหมาย ค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50 หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติ	น้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงาน ตามบทบาทของเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม และแบบสอบถาม ตอนที่ 4 เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาตลาดสดเทศบาลตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม ให้ได้มาตรฐาน เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open - End) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ได้แก่

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power) โดยวิธี Item - total

Correlation